C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr.21rji-217/24 Judecătoria Soroca (sediul Central)
Judecător: Lina Popescu

D E C I Z I E
În numele Legii

16 aprilie 2024 mun. Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi

Având în componenţa sa:
Preşedintele completului Ion Talpa
Judecătorii Svetlana Şleahtiţki și Oxana Mironov

a judecat în ordine de recurs, recursul directorului Penitenciarului nr.6 Soroca, inspector principal de justiție, Viorel Țîmbaliuc, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 13.02.2024 și recursul condamnatului Popovici Alexandr declarat împotriva încheierii Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 12.02.2024, privind examinarea plângerilor condamnatului Popovici Alexandr ***** împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ţinînd cont de argumentele invocate în recursurile declarate, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

1. La 28.06.2023, condamnatul Popovici Alexandr a sesizat judecătoria Soroca sediul Central, cu plângere privind constatarea condițiilor inumane de detenție pe perioadele deținerii în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în calitate de prevenit: 28.11.2022-30.11.2022; 02.12.2022-02.02.2023; 02.02.2023-12.04.2023, iar pe perioada 12.04.2023 pînă-n prezent deținerii sale în Penitenciarul nr. 6 Soroca în calitate de condamnat, ce nu corespund standardelor minime garantate de art.3 al Convenției și legislația națională, cu reducerea pe această durată a termenului pedepsei penale.

În argumentarea cerințelor formulate, invocând deținerea în condiții inumane și degradante începînd cu perioada de 05.12.2022, ce i-au afectat grav drepturile și libertățile fundamentale, fiind plasat în celule supraaglomerate ce nu corespund standardelor naționale și internaționale privind suprafața minim garantată de 4 m^2 pentru deținut, persistînd insecte parazitare, podele reci în celule, lipsa ușilor la

WC, rețele inginerești defecte, insuficiența luminii sau lipsa totală a acesteia, lipsa spațiului pentru uscarea vestimentație după spălare, nivelul scăzut de asistență medicală.

A mai menționat, că a fost transferat din Penitenciarul nr. 13 Chișinău la Penitenciarul nr. 6 Soroca la data de 06.02.2023, deținut în stare de arest preventiv, deoarece sentința instanței de fond nu a devenit definitivă, fiind pornită o altă cauză penală în privința sa.

2. Prin încheierea Judecătoriei Soroca sediul Central din 06.10.2023:

A fost admisă parţial plângerea condamnatului Popovici Alexandr împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constatat faptul că Popovici Alexandr a fost deţinut în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale în total 290 zile (după rotunjirea în favoarea condamnatului a termenului de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale) în Penitenciarul nr. 13- Chişinău (în perioada 05.12.2022-06.02.2023) şi în Penitenciarul nr.6-Soroca (în perioada 06.02.2023-07.08.2023, 21.08.2023-03.10.2023).

În condiţiile art.385 alin.(5), art.473^4 alin.(4) din Codul de procedură penală, termenul pedepsei definitive de 1 (unu) an 6 (şase) luni închisoare, stabilit lui Popovici Alexandr prin încheierea Judecătoriei Soroca Sediul Central din 06.10.2023 s-a redus în total cu 58 (cincizeci şi opt) zile, pentru perioada de 290 zile, în care s-a deţinut în Penitenciarul nr. 13- Chişinău şi nr.6-Soroca, cu calcularea a două zile de reducere pentru fiecare 10 zile de detenţie. -

S-au respins cerinţele lui Popovici Alexandr privind deţinerea în Penitenciarul nr. 13- Chişinău (în perioada 28.11.2022-30.11.2022, 02.12.2022-05.12.2022) în condiţii de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, ca fiind neîntemeiate.

S-a obligat administrația instituției penitenciare nr. 6 Soroca, potrivit art. 473/4 alin. (3) CPP, să înlăture condițiile precare de detenție în termen de 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheierii.

3. Încheierea instanței de fond a fost atacată cu recurs de către directorul Penitenciarului nr. 6 Soroca, Viorel Țîmbaliuc și condamnatul Popovici Alexandr.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14.12.2023 recursul directorului al Penitenciarului nr. 6 Soroca, Viorel Țîmbaliuc și recursul condamnatului Popovici Alexandr declarate împotriva încheierii judecătoriei Soroca sediul central din 06.10.2023 în cauza condamnatului Popovici Alexandr privind aplicarea prevederilor art. art. 473^2 – 473^4 Cod procedură penală, au fost admise, cu casarea ei și remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

5. Ulterior, la data de 02 ianuarie 2024, Popovici Alexandr s-a adresat repetat în Judecătoria Soroca (sediul Central) cu plângerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

În motivarea plîngerii condamnatul indică că, se deține din data de 06.10.2023 pînă-n prezent în Penitenciarul nr. 6 Soroca în condiții de detenție precare. A indicat că s-a deținut în celule supraaglomerate și nu sunt respectate patru metri pătrați pentru un condamnat, celulele nu se aerisesc, predominînd umezeala și mucegaiul, alimentație nu corespunde normelor, baie se face o dată în săptămînă, sunt purici, taracani, în sectoare dezinfecție nu se face.

Solicită reducerea termenului de pedeapsă odată cu constatarea încălcării drepturilor garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale referitor la condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 6 Soroca.

6. Prin încheierea Judecătoriei Soroca sediul central din 31 ianuarie 2024 au fost conexate într-o singură procedură cauzele nr. 21ji-2/24 şi nr. 21ji-18/24 în baza plîngerii condamnatului Popovici Alexandr împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție, pentru judecare de către Judecătoria Soroca (sediul Central) într-un singur dosar.

7. La o nouă rejudecare a cauzei, prin încheierea Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 12.02.2024 s-a admis plîngerea condamnatului Popovici Alexandr împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constatat faptul că, Popovici Alexandr a fost deţinut în perioadele: 05.12.2022 - 06.02.2023, în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, o perioadă de 63 (șaizeci și trei) zile.

S-a constatat faptul că, Popovici Alexandr a fost deţinut în perioadele 06.02.2023-07.08.2023 și 21.08.2023-30.01.2024, în Penitenciarul nr. 6 Soroca în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, o perioadă de 244 (două sute patruzeci și patru) zile.

În temeiul art. 473/4 alin. (4) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Popovici Alexandr cu 120 (una sută douăzeci) zile, pentru perioada de 60 (șaizeci) zile, în care s-a deţinut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenţie și cu 24 (douăzeci și patru) zile, pentru perioada de 240 (două sute patruzeci) zile, în care s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr. 6 Soroca, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenţie, în total s-a redus cu 144 (una sută patruzeci și patru) zile. Termenul pedepsei definitive de 1 (an) 6 (șase) luni închisoare, stabilit lui Popovici Alexandr prin Încheierea Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 06.10.2023, s-a redus cu 94 (nouăzeci și patru) zile.

S-a dispus eliberarea imediată a lui Popovici Alexandr din Penitenciarul nr. 6 Soroca.

S-a acordat cu titlu de despăgubire condamnatului Popovici Alexandr, născut la *****, domiciliat în s. *****, pentru perioada de 7 (șapte) zile ce nu poate fi redusă și 30 (treizeci) zile rămase după efectuarea calculului în temeiul art. 473/4 alin. (4) CPP, suma bănească în mărime de 1850,00 (una mie opt sute cincizeci) lei, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanţelor al Rep. Moldova.

8. Prin încheierea Judecătoriei Soroca sediul central din 13.02.2024 s-au corectat greșelile strecurate în încheierea nr.21ji-2/24 din 12 februarie 2024 la plîngerea condamnatului Popovici Alexandr împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, prin :

1. corectarea sintagmei din cuprinsul încheierii și dispozitivul acesteia din „244 (două sute patruzeci și patru) zile ”cu sintagma „344 (trei sute patruzeci și patru) zile ”;

2. corectarea aliniatului din cuprinsul încheierii și dispozitivul acesteia din : „În temeiul art. 473/4 alin. (4) CPP, se reduce pedeapsa condamnatului Popovici Alexandr cu 120 (una sută douăzeci) zile, pentru perioada de 60 (șaizeci) zile, în care s-a deţinut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenţie și cu 24 (douăzeci și patru) zile, pentru perioada de 240 (două sute patruzeci) zile, în care s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr. 6, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenţie, în total se reduce cu 144 (una sută patruzeci și patru) zile. Termenul pedepsei definitive de 1 (an) 6 (șase) luni închisoare, stabilit lui Popovici Alexandr prin Încheierea Judecătoriei (sediul Central) din 06.10.2023, se reduce cu 94 (nouăzeci și patru) zile” în

„În temeiul art. 473/4 alin. (4) CPP, se reduce pedeapsa condamnatului Popovici Alexandr cu 12 (doisprezece) zile, pentru perioada de 60 (șaizeci) zile, în care s-a deţinut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, cu calcularea a 2 zile de reducere

pentru 10 zile de detenţie și cu 34 (treizeci și patru) zile, pentru perioada de 340 (trei sute patruzeci) zile, în care s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr. 6, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenţie, în total se reduce cu 46 (patruzeci și șase) zile. Termenul pedepsei definitive de 1 (an) 6 (șase) luni închisoare, stabilit lui Popovici Alexandr prin Încheierea Judecătoriei (sediul Central) din 06.10.2023, se reduce cu 36 (treizeci și șase) zile";

3.S-a inclus aliniatul :

„În privința perioadei rămase de 7 (șapte) zile, calculate în condițiile art. 473/4 alin. (4) din Codul de procedură penală, care nu pot fi reduse, instanţa de judecată consideră necesar de a le lăsa în continuare la termenul de executare a pedepsei."

4. S-au exclus aliniatele :

„Se eliberează imediat Popovici Alexandr din Penitenciarul nr. 6. Se acordă cu titlu de despăgubire condamnatului Popovici Alexandr, născut la ***** domiciliat în s. *****, pentru perioada de 7 (șapte) zile ce nu poate fi redusă și 30 (treizeci) zile rămase după efectuarea calculului în temeiul art. 473/4 alin. (4) CPP, suma bănească în mărime de 1850,00 (una mie opt sute cincizeci) lei, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanţelor al Rep. Moldova."

9. Prin încheierea Judecătoriei Soroca sediul central din 15.02.2024 s-a corectat greșeala mecanică strecurată în încheierea nr. 21ji-2/24 din 13.02.2024 la plîngerea condamnatului Popovici Alexandr împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, prin corectarea în pct. 2 alin. 2 al Încheierii din 13.02.2024 din "36 zile" în "46 zile".

10. Încheierea primei instanțe din 13 februarie 2024 a fost atacată cu recurs de către administrația Penitenciarului nr.6 Soroca, solicitând casarea ei în partea reducerii pedepsei cu 46 zile pentru perioada în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.6 Soroca și Penitenciarul nr. 13 Chișinău.

Consideră că, la examinarea pretenţiilor invocate de Popovici Alexandr, judecătorul de instrucţie a apreciat superficial probele prezentate de reprezentatul instituţiei privind condiţiile de detenţie din instituţia penitenciară în care este deţinut.

Menționează că, prin raportul prezentat şi anexele la acesta, au fost descrise cu lux de amănunte condiţiile care sunt asigurate lui Popovici Alexandr pe parcursul deţinerii în instituţia respectivă, din care rezultă că au fost respectate standardele minime de întreţinere a acestuia, şi nicidecum nu pot fi apreciate condiţiile de detenţie ca inumane sau degradante.

Susține că, argumentul cheie pe care s-a fondat prima instanţă, la aprecierea condiţiilor de detenţie ca fiind inumane şi degradante a servit spaţiul de 4 m^2 ce ar trebui să revină fiecărui condamnat. În context precizează faptul că, potrivit raportului în care se descriu condiţiile de detenţie în instituţia penitenciară în care este deţinut Popovici Alexandr, au fost prezentate datele cu privire la spaţiul de deţinere acordat acestuia, din care rezultă că norma de spaţiu cu care a fost asigurat corespunde standardelor statuate, iar instanţa contrar datelor indicate, s-a fondat pe constatările efectuate de Comitetul European pentru Prevenirea Torturii (CPT) în rapoartele sale efectuate în rezultatul vizitelor întreprinse. Rapoartele (CPT) în urma vizitei din anul 2018 sînt deja învechite şi nu corespund realităţii, dat fiind faptul că s-au efectuat schimbări (reparaţii curente pentru îmbunătăţirea condiţiilor).

Prin urmare, atestă că la aprecierea condiţiilor de detenţie corespunzător plângerii adresate de Popovici Alexandr, judecătorul de instrucţie s-a ghidat exclusiv de alegaţiile declarative ale condamnatului şi constatările generale indicate în rapoartele instituţiilor naţionale şi internaţionale în domeniul respectării drepturilor omului. Astfel, raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speţa, instanţa a apreciat că plângerea acestuia este una întemeiată şi urmează a fi admisă cu emiterea unei soluţii în favoarea condamnatului, bazându-se de problema supraaglomerării care a fost identificată în constatările respective şi care au fost trasate în repetate rânduri de Comitetul ONU împotriva torturii (2014, 2017), Comitetul european pentru prevenirea torturii (2015-2019), Avocatul Poporului (2002-2019), precum și Consiliul pentru prevenirea torturii (2017-2019) şi raportul Ombudsman-ului din 2019.

Atrage atenţia asupra faptului că, pe parcursul deţinerii în Penitenciarul nr. 6-Soroca, Popovici Alexandr nu a înaintat nici o plângere către administraţia penitenciarului în care s-a deţinut, cu referire la neconformitatea condiţiilor de detenţie, nu a înaintat astfel de cereri nici în instanţele naţionale (în ordine civilă), nici internaţionale pentru constatarea condiţiilor precare în care considera că se deţine.

În această ordine de idei, conclude faptul că, pe perioada detenţiei, condamnatul Popovici Alexandr nu a fost marginalizat sub nici-un aspect inuman şi/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiţii a executării detenţiei, iar completul de judecată, la evaluarea condiţiilor de detenţie, urmează să ţină cont de efectele cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale acestuia, precum şi de perioada în care a fost deţinut în condiţiile contestate.

Susține că, condamnatului în Penitenciarul nr. 6-Soroca îi sunt asigurate condiţii corespunzătoare ce asigurau minimul necesar conform standardelor reglementate de legislaţia execuţional-penală. Consideră plângerea condamnatului

Popovici Alexandr referitoare la condiţiile de detenţie, urmează a fi respinsă ca fiind neîntemeiată, deoarece acestea corespund standardelor în vigoare.

10.1. Încheierea primei instanțe din 12 februarie 2024 a fost atacată cu recurs de către condamnatul Popovici Alexandr cu solicitarea casării încheierii respective și emiterea unei noi soluții prin care să fie dispusă reducerea pedepsei condamnatului pe perioada în care s-a deținut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în calitate de prevenit 05.12.2022-26.12.2022 (21 zile), cu calcularea a două zile de detenție pentru o zi de arest preventiv; de pe 26.12.2022-06.02.2023 – 3 zile de detenție pentru 10 zile de detenție în Penitenciarul nr.6 Soroca în calitate de condamnat; pentru detenția în Penitenciarul nr. 6 Soroca în condiții precare în calitate de condamnat 2 zile pentru 10 zile de detenție, iar zilele rămase, în temeiul art. 473/4 alin. (4) CPP, urmînd a fi calculate în sumă bănească.

În motivarea cerințelor sale, a menționat că, în Penitenciarul nr. 13 Chișinău a fost deținut în celula nr. 15 ”A” de pe 05.12.2022 în calitate de prevenit, adică 21 zile, astfel, reducerea pedepsei urmînd a fi de la una zi pînă la 3 zile închisoare pentru o zi de arest preventiv, pe cînd instanța de fond i-a calculat o zi pentru 10 zile de detenție, prin ce i-a încălcat dreptul fundamental.

În Penitenciarul nr. 13 Chișinău fiind deținut pe perioada 26.12.2022-06.02.2023 în calitate de condamnat, urmînd a se calcula 2 zile pentru 10 zile de detenție.

În instituția penitenciară nr. 6 Soroca fiind deținut din data de 06.02.2023 pînă-n prezent condițiilor precare de detenție cum ar fi: prezența mucegaiului, baia fiind o dată pe săptămînă, asistență medicală necalificativă, alimentația necorespunzătoare, prezența insectelor parazitare, fiind lipsa dezinfecției.

11. Conform prevederilor art.447 alin.(1,2) Cod de procedură penală, *(1) Recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces. (2) Instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei.*

În respectarea prevederilor sus menționate, Colegiul penal a comunicat părților despre dreptul de a depune o referință.

11.1. La data de 01.04.2024 referință a depus condamnatul Popovici Alexandr prin intermediul căreia a solicitat respingerea recursului administrației Penitenciarului nr. 6 Soroca, examinarea cauzei multiaspectual, cu emiterea unei noi soluții de reducere a pedepsei în conformitate cu prevederile art. 385 alin. (5) CPP și art. 443/4 alin. (4) CPP.

În argumentare a menționat că a fost deținut în arest preventiv în Penitenciarul nr. 13 Chișinău pe perioada 05.12.2022-26.12.2022 și 42 zile în calitate de condamnat pe perioada 26.12.2022-06.02.2023, în condiții inumane și degradante.

La o nouă rejudecare a plîngerilor sale, instanța de judecată nu a ținut cont de precizările invocate în decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14.12.2023, nefiind verificate și apreciate toate împrejurările cauzei în raport cu exigențele art. 385 alin. (5) CPP și art. 473/4 alin. (4) CPP, fiind emisă o hotărîre neîntemeiată.

A notat că instanța de fond s-a condus de rapoartele prezentate de Penitenciarul nr. 6 Soroca, fără a ști situația de facto, or, în celulele din instituția respectivă persistă mucegai, lipsa reparației, prezența insectelor parazitare, asistență medicală necalificată.

12. Verificînd temeinicia argumentelor invocate de recurenți în raport cu materialele puse la dispoziţia instanţei de recurs, ținînd cont de opinia condamnatului Al-dr Popovici expusă în referință, Colegiul penal ajunge la concluzia că, recursul administrației Penitenciarului nr.6 Soroca și recursul condamnatului Popovici Alexandr, urmează a fi admise, inclusiv și din alte temeiuri decît cele invocate, cu casarea încheierilor Judecătoriei Soroca (sediul Central) din: 12.02.2024, 13.02.2024 și 15.02.2024, rejudecată cauza în latura data cu emiterea unei noi hotărîri, din considerentele ce succed.

Adoptînd soluţia în cauză, Colegiul reţine dispoziţia normei legale prevăzute de art.449 alin.(1) pct.2) lit.b) Cod de procedură penală, *(1) judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 2) admite recursul, casînd hotărîrea integral, rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărîri*.

13. În susținerea soluției adoptate, Colegiul penal se va referi la unele prevederi legale ce reglementează punerea în executare a hotărîrilor judecătorești cu caracter penal și anume.

În corespundere cu art.469 alin.(1) pct.17[1]) Cod procedură penală, *la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condiţiilor de detenţie a condamnaţilor*.

Dispozițiile art. 473/2 alin. (3) Cod de procedură penală stipulează că, *condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei*.

Potrivit art.473[2] alin. (5) Cod de procedură penală, *plîngerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data cînd nu mai sînt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai tîrziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție.*

Conform art.473[3] alin.(2) Cod de procedură penală, *sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit și*

a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administraţiei instituţiei penitenciare.

Iar prerogativele art.473^4 alin.(1), (4) Cod de procedură penală, prevăd că *(1) La evaluarea condiţiilor de detenţie, instanţa de judecată dă apreciere atît probelor prezentate de părţi, cît şi rapoartelor instituţiilor naţionale şi internaţionale în domeniu.*

(4) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, ***calculîndu-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ.***

14. Din materialele cauzei urmează că, prin sentința Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 26.12.2022, Popovici Alexandr a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod Penal la 1 an închisoare.

Prin sentința Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 04.04.2023, Popovici Alexandr a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod Penal la 1 an închisoare.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 06.10.2023, în temeiul art. 84 alin. (4) CP, pentru concurs de sentinţe, prin cumul parţial al pedepselor aplicate lui Popovici Alexandr prin sentinţa Judecătoriei Hînceşti sediul Central 26.12.2022 de 1 (un) an închisoare și prin sentinţa Judecătoriei Hîncești sediul Central 04.04.2023 de 1 (un) an închisoare, i-a fost stabilit lui Popovici Alexandr pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 1 (un) an 6 (șase) luni închisoare.

Începutul termenului - 02.12.2022. Sfîrşitul termenului - 03.05.2024.

15. Colegiul penal apreciază, că instanța de judecată corect, în baza circumstanțelor analizate, a constatat deținerea lui Popovici Alexandr în instituțiile penitenciare nr. 13 Chișinău și nr. 6 Soroca începînd cu data de 05.12.2022 .

În acest sens, apreciind argumentele plângerilor cu privire la condiţiile de detenție invocate în raport cu poziția instituției penitenciare consemnată în raportul anexat la materialele cauzei, prin prisma principiilor generale stabilite în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului cu referire la încălcarea art.3 din Convenție, Colegiul penal a stabilit, că pe parcursul deținerii sale în instituțiile penitenciare vizate Popovici Al-dr a fost cazat în celule în care dispunea de $4m^2$, dar fiind menționat că condițiile de detenție - *celulele nu se aerisesc, predominînd umezeala și mucegaiul, alimentație nu corespunde normelor, baie se face o dată în săptămînă, sunt purici, taracani, în sectoare dezinfecție nu se face,* prin ce se constată încălcarea dreptul condamnatului la detenție degradantă și inumană.

În context, Colegiul penal precizează faptul că, potrivit raportului în care se descriu condiţiile de detenţie în instituţia penitenciară în care este deţinut Popovici Alexandr, au fost prezentate datele cu privire la spaţiul de deţinere acordat

acestuia, din care rezultă că norma de spaţiu cu care a fost asigurat corespunde standardelor statuate. Dar, din pretențiile invocate de deținut, Colegiul penal îi va admite plîngerea cu stabilirea unei reduceri a pedepsei cu o 1 zi pentru 10 (zece) zile de detenție, în dependență de gradul și intensitatea suferințelor minimă constatată.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menţionat în nenumărate rînduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei că, articolul 3 al Convenţiei consfinţeşte una din cele mai fundamentale valori ale unei societăţi democratice. Acesta interzice, în termeni absoluţi, tortura şi tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanţe şi de comportamentul victimei *(cauza Mozer c. Republicii Moldova şi Rusiei, 23 februarie 2016, § 117; cauza Rotaru c. Moldovei, 15 februarie 2011, §30; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 62).*

Totodată, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deţinută în condiţii care sunt compatibile cu respectarea demnităţii sale umane, ca modul şi metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferinţe sau dureri de o intensitate care să depăşească nivelul de suferinţă inerent detenţiei şi că avînd în vedere exigenţele detenţiei, sănătatea şi integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenţei medicale necesare *(cauza Kudla c. Poloniei, 26 octombrie 2000, § 94).* Atunci cînd sunt evaluate condiţiile de detenţie, trebuie luate în consideraţie efectele cumulative ale acestor condiţii, precum şi durata detenţiei *(Ostrovar c. Moldovei, 13 septembrie 2005, § 80).*

Astfel, condițiile în care s-a deținut Popovici Alexandr în Penitenciarul nr.13 Chișinău și în Penitenciarul nr. 6 Soroca, sub aspectul dificultății suportării acestora, au depășit minimul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art.3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarele vizate.

Totuși, verificând temeinicia încheierilor contestate, Colegiul penal constată, că la soluționarea plângerilor înaintate de condamnatul Popovici Alexandr, instanța nu în deplină măsură a ținut cont de circumstanțele cauzei și nu le-a analizat obiectiv.

Cu întâietate, Colegiul remarcă că, mențiunile instanței Judecătoriei Soroca sediul central expuse în încheierile din 13.02.2024 și 15.02.2024, nu constituie erori mecanice ce urmează a fi încadrate și examinate în corespundere cu prevederile art. 249 Cod procedură penală.

Pe de altă parte, Colegiul penal apreciază, că instanța de judecată reieșind din raportul prezentat de către administrația instituției penitenciare nr. 6 Soroca, urma să constate deținerea lui Popovici Alexandr în:

- Penitenciarul nr.13-Chișinău, în perioada 05.12.2022-06.02.2023, în calitate de prevenit și condamnat;

-în Penitenciarul nr.6-Soroca, în perioada 07.02.2023-07.08.2023 și 21.08.2023- 30.01.2024, în calitate de condamnat.

În acest aspect, se vor reține prevederile art.385 alin.(5) Cod de procură penală, *în cazul constatării încălcării drepturilor privind condiţiile de detenţie, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se calculează în felul următor: de la una la două zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulative.*

Totodată, la soluționarea plângerilor privitor la condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, legiuitorul a prevăzut nu numai necesitatea constatării de către instanță a încălcărilor privind condițiile de detenție care au afectat grav drepturile condamnatului, ci și stabilirea unei reduceri a pedepsei care variază de la 1 zi la 2 zile, în dependență de gradul și intensitatea suferințelor.

Reieșind din cele menționate, Colegiul penal consideră necesar de a calcula, pentru perioada detenției lui Popovici Alexandr:

- în Penitenciarul nr.13 Chișinău pe perioada: 05.12.2022-06.02.2023 – 63 zile,

- în Penitenciarul nr.6-Soroca, în perioadele 07.02.2023-07.08.2023 și 21.08.2023- 30.01.2024 – 343 zile; deci în total 406 zile.

Colegiul penal, în condițiile art. 473/4 alin. (4) CPP, va reduce pedeapsa lui Popovici Alexandr *****, cu 40 zile, pentru 400 zile, în care acesta s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău și Penitenciarul nr. 6 Soroca, cu calcularea 1 zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție, restul 6 zile le va lăsa în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Instanţa consideră că, reducerea stabilită este una adecvată şi suficientă, bazată pe o justă şi echitabilă evaluare a circumstanţelor de fapt şi pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat şi recompensa instituită, şi care va avea efectul compensatoriu proporţional circumstanţelor constatate.

Conducîndu-se de prevederile art.449 alin.(1) pct.2) lit.b) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Recursul directorului Penitenciarului nr.6 Soroca, inspector principal de justiție, Viorel Țîmbaliuc, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 13.02.2024 și recursul condamnatului Popovici Alexandr declarat împotriva încheierii Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 12.02.2024, privind examinarea plîngerilor condamnatului Popovici Alexandr *****, împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de

art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, se admit, inclusiv și din alte motive decît cele invocate, cu casarea încheierilor Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 12.02.2024, 13.02.2024 și 15.02.2024, rejudecă cauza și emite o nouă hotărîre după cum urmează.

Se admit plîngerile condamnatului Popovici Alexandr *****, împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

Se constată faptul că, Popovici Alexandr ***** a fost deținut în perioada 05.12.2022-06.02.2023 în Penitenciarul nr.13 Chișinău, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în total o perioadă de 63 zile.

Se constată faptul că, Popovici Alexandr ***** a fost deținut în perioada 07.02.2023-07.08.2023 și 21.08.2023- 30.01.2024 în Penitenciarul nr.6 Soroca, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în total o perioadă de 343 zile.

În condițiile art. 473/4 alin. (4) CPP, se reduce pedeapsa lui Popovici Alexandr *****, cu 40 zile, pentru 400 zile, în care acesta s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău și Penitenciarul nr. 6 Soroca, cu calculare a 1 zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție.

În privința perioadei rămase de 6 (șase) zile, calculate în condițiile art. 473/4 alin.(4) Cod de procedură penală, care nu au putut fi reduse, instanţa a considerat necesar de a le lăsa în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Popovici Alexandr ***** prin încheierea Judecătoriei Soroca (sediul central) din 06.10.2023, se reduce cu 40 (patruzeci) zile.

Decizia este irevocabilă.

Preşedinte de complet, judecător Judecătorii: